

VLAAMSE GEMEENSCHAP

VLAAMSE GESCHILLENRAAD VOOR RADIO EN TELEVISIE

Rolnummer : 011
Beslissing nr. 005/98
van 16 december 1998

BESLISSING

Inzake : T. Osaer tegen VRT

1. Met een ter post aangetekende brief van 30 oktober 1998 heeft Toon OSAER, hoofd van de Pers- en Informatiedienst van de Bisschoppenconferentie, Guimardstraat 1, 1000 Brussel, doch optredende in eigen naam, klacht ingediend tegen de Vlaamse Radio en Televisie, in afkorting VRT, Auguste Reyerslaan 52, 1043 Brussel, met betrekking tot het onderdeel van het programma Studio.ket, op 20 oktober 1998 door de VRT op Canvas uitgezonden om 18u30 en herhaald om 19u.45. Dat handelt over een reportage die behoort tot de reeks "Wacko-Winkels", zijnde een serie waarin telkens een handelszaak waar minder alledaagse zaken worden verkocht, wordt getoond. Te dezen werd, gedurende ongeveer drie minuten, een winkel getoond voor gewaden en rituele voorwerpen bestemd voor de katholieke eredienst.
2. Bij brief van 13 november 1998 heeft VRT een antwoord op de grieven van klager laten geworden, samen met een videocassette en het script van de bestreden reportage.
3. Op 26 november 1998 heeft de Geschillenraad de videocassette van het programma-onderdeel waarop de klacht betrekking heeft gevisioneerd en van het script kennisgenomen.
4. Beide partijen zijn door de Geschillenraad in hun betoog en verweer gehoord ter zitting van 26 november 1998, klager in persoon verschijnende, VRT vertegenwoordigd zijnde door Herman Pauwels, netmanager Canvas en Lut Vercruysse, hoofd juridische dienst VRT.
5. T. Osaer acht zich als katholiek gelovige in zijn overtuiging gekwetst door de wijze waarop het onderwerp in het bedoelde programma-onderdeel is gebracht.

Hij geeft blijk van het in artikel 79, § 2, van de gecoördineerde decreten betreffende de radio-omroep en de televisie bedoelde belang, vereist om bij de Geschillenraad een klacht aanhangig te maken.

6. In de uitzending werden, bij het tonen van liturgische gewaden en allerhande voorwerpen die specifiek de katholieke eredienst betreffen, seksuele en andere associaties gemaakt, onderstreept met onwelvoeglijke c.q. obscene gebaren.

De netmanager geeft toe dat het onderwerp op een ongebruikelijke en ongewoon spottende toon is gebracht. De gedelegeerd bestuurder van de VRT, in zijn brief van 13 november 1998, en de netmanager van Canvas, ter hoorzitting, erkennen dat met de uitzending "over de schreef is gegaan".

7. Zoals door de VRT-vertegenwoordigers ter hoorzitting is aangegeven, sloot het betrokken onderdeel niet aan bij een actueel gebeuren en heeft de eindredacteur het item vóór uitzending gezien.
8. In de hoorzitting is komen vast te staan dat "Studio.ket" een informatief programma is, dat door de VRT wordt opgezet en aangekondigd als een nieuwsmagazine dat zich in het bijzonder tot jongeren richt en dat in functie van die doelgroep naar inhoud en vorm een eigen stijl vertoont, verschillend van die van de nieuwsdienst.

Uit het informatieve karakter van de uitzending volgt dat de regel die vervat is in artikel 23, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde decreten en naar luid waarvan informatieve programma's "onpartijdig en waarheidsgetrouw" moeten zijn, ook te dezen van toepassing is.

Meer zelfs, ofschoon de decreetgever in vermeld artikel - met betrekking tot de verplichting de normen inzake journalistieke deontologie te eerbiedigen - volgens de tekst uitsluitend refereert aan de programma's van "de nieuwsdienst", is de Geschillenraad van oordeel dat het met de bedoeling van de decreetgever in strijd zou zijn een omroep toe te staan aan de regels van journalistieke deontologie voorbij te gaan wanneer een informatief programma niet bij de nieuwsdienst is ondergebracht of omdat zou zijn nagelaten de door het decreet opgelegde deontologische code vast te stellen.

De Geschillenraad acht derhalve de regels van onpartijdigheid, waarheidsgetrouwheid en journalistieke deontologie op de bestreden uitzending van toepassing.

9. De vrijheid van meningsuiting brengt met zich, dat de leer en de gebruiken van een levensbeschouwing in woord en beeld ook satirisch aan bod mogen worden gebracht. Zoals elke vrijheid is ook die niet zonder grenzen. In de betwiste uitzending zijn die overschreden, wat al mag blijken hetgeen in punt 6 is vastgesteld en door de VRT-vertegenwoordigers is toegegeven.

In de uitzending ontbrak vrijwel volkomen elke "onpartijdige en waarheidsgetrouwe" informatie over de getoonde handelszaak. De uitleg van de uitbater werd systematisch overstemd door de hoofdzakelijk scabreuze commentaar van de reporter, ondersteund door ongepaste gebaren. In een informatief programma is dat op zich reeds strijdig met artikel 23, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde decreten.

"Studio.ket" is bovendien een programma dat zich in het bijzonder tot jongeren richt. Zo een omroep - het weze een openbare omroep dan wel een, in het raam van een stelsel van vergunning, erkende particuliere omroep - taken van informatie naar de jeugd toe op zich neemt dient hij, overeenkomstig artikel 2 van het (Eerste) aanvullend protocol van het Europees Verdrag betreffende de rechten van de mens, het recht van de ouders om de educatie van hun kinderen te verzekeren in overeenstemming met hun eigen godsdienstige en filosofische overtuiging, te eerbiedigen. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft geoordeeld dat strengere maatstaven mogen gelden voor

meningsuitingen die in het bijzonder bestemd zijn voor een jeugdig publiek (EHRM, 17 december 1976, Handyside t. Verenigd Koninkrijk).

10. Met de betwiste uitzending werd, in strijd met de regels van de journalistieke deontologie, in een informatief programma, een levensbeschouwing op een onverantwoord provocerende wijze geridiculiseerd. Aldus is artikel 23, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde decreten betreffende de radio-omroep en de televisie geschonden.
11. De Geschillenraad neemt in aanmerking dat de VRT verontschuldiging en tegelijk maatregelen heeft aangekondigd om herhaling te voorkomen.

OM DEZE REDENEN

DE VLAAMSE GESCHILLENRAAD,

- verklaart de klacht ontvankelijk en gegrond;
- beslist, overeenkomstig artikel 79, § 3, tweede lid, van meergenoemde gecoördineerde decreten, de VRT te vermanen,

Aldus te Brussel uitgesproken op 16 december 1998 door de Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie, samengesteld uit H. Coremans, voorzitter, M. Van Nieuwenborgh, ondervoorzitter, O. Grawet, D. Albrecht, J. Dyck, M. Roelandt, K. Rimanque en P. De Baere.

De griffier

De voorzitter

K. De Keyser

H. Coremans